

Faunabeheereenheid Fryslân
t.a.v. mevrouw T. Schokker-Strampel
't Hou 8
8404 GH LANGEZWAAG

Leeuwarden, 21 november 2023

Verzonden, **23 NOV. 2023**

Ons kenmerk : 02167223
Afd./Opgave : Omgevingszaken
Behandeld door : Team Groene Regelgeving / (058) 292 89 95 of Wnb@fryslan.frl
Uw kenmerk : -
Bijlage(n) : -

Onderwerp : Opdracht ex artikel 3.18 van de Wet natuurbescherming voor de
bestrijding van de wasbeerhond

Geachte mevrouw Schokker-Strampel,

Gedeputeerde Staten van Fryslân,

Overwegen het volgende:

- Dat op 2 augustus 2017 de wasbeerhond (*Nyctereutes procyonoides*) is opgenomen op de Unielijst van zorgwekkende invasieve uitheemse soorten (krachtens EU-verordening 1143/2014 vastgesteld);
- Dat Gedeputeerde Staten op 11 februari 2003, gewijzigd op 1 februari 2005, een aanwijzing op basis van artikel 67 van de Flora- en faunawet (hierna: Aanwijzing art. 67 FF (2005)) hebben vastgesteld op grond waarvan jachtaktehouders, op alle gronden waarop zij rechthebbende zijn, de stand van bepaalde invasieve exoten en verwilderde dieren kunnen beperken;
- Dat in Aanwijzing art. 67 FF (2005) de wasbeerhond (als "marterhond") weliswaar is opgenomen, doch dat de aangewezen middelen hierin beperkt zijn tot het gebruik van hagelgeweer en kogelbuks (vanaf tenminste kaliber 5,6 x 15, .22 long rifle) van zonsopkomt tot zonsondergang met de mogelijkheid om een geluidsdemper toe te passen; Voor het aanschaffen, vervoeren, in bezit hebben en gebruiken van een geluidsdemper dient een ontheffing op grond van de Wet Wapens en Munitie te zijn verleend door de Minister.

- Dat het aantal wasbeerhonden in Fryslân de afgelopen jaren is toegenomen, zodat duidelijk is dat uitvoeriger maatregelen dan mogelijk op grond van 'Aanwijzing art. 67 FF (2005)' noodzakelijk zijn;

en besluiten daarom in aanvulling op 'Aanwijzing art. 67 Flora en Faunawet d.d. 1 februari 2005' en gelet op:

- de Beleidsnotitie Invasieve Exoten Fryslân 2023-2029;
- de Verordening (EU) Nr. 1143/2014 van het Europees Parlement en De Raad van de Europese Unie van 22 oktober 2014 betreffende de preventie en beheersing van de introductie en verspreiding van invasieve uitheemse soorten;
- de Uitvoeringsverordening (EU) 2016/1141 van de Europese Commissie van 13 juli 2016 tot vaststelling van een lijst van voor de Unie zorgwekkende invasieve uitheemse soorten krachtens Verordening (EU) nr. 1143/2014 van het Europees Parlement en de Raad;
- de Uitvoeringsverordening (EU) 2017/1263 van de Europese Commissie van 12 juli 2017 tot actualisering van de bij Uitvoeringsverordening (EU) 2016/1141 krachtens Verordening (EU) nr. 1143/2014 van het Europees Parlement en de Raad vastgestelde lijst van voor de Unie zorgwekkende invasieve uitheemse soorten;
- de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb);
- het Besluit natuurbescherming (hierna: Bnb);
- de Regeling natuurbescherming (hierna: Rnb);

om op grond van artikel 3.19 tweede lid en artikel 3.18 eerste en vierde lid jo artikel 3.25 eerste en vierde lid van de Wet natuurbescherming,

over te gaan tot het verstrekken van een opdracht aan Faunabeheereenheid Fryslân (hierna: FBE) tot bestrijding van de wasbeerhond op het gehele grondgebied van de provincie Fryslân en gedurende het gehele jaar.

Hiertoe worden de volgende middelen en methoden aangewezen:

- gebruik kastval (art. 3.25 lid 1 Wnb);
- gebruik vangkooi (art. 3.25 lid 1 jo 3.26 lid 2 en 3 Wnb en 3.10 sub e Bnb);
- gebruik kogelgeweer met getrokken loop en nominaal kaliber .22 inch met subsonichollowpoint munitie tussen zonsondergang en zonsopkomst (art. 3.25 lid 1 jo 3.26 lid 2 en 3 Wnb en 3.16 lid 1 sub a Bnb), voor het doden van gevangen wasbeerhonden;
- gebruik hagelgeweer en kogelgeweer met getrokken loop met minimaal kaliber 5.6 x 15 (.22 long rifle) tussen zonsondergang en zonsopkomst (art. 3.25 lid 1 jo 3.26 lid 2 en 3 Wnb en 3.16 lid 1 sub a Bnb), voor afschot van wasbeerhonden in het veld;
- gebruik van een op of aan het geweer gemonteerde kunstmatige lichtbron, een voorziening om prooi te verlichten, een vizier met beeldomzetter, een elektronische beeldversterker of enig ander instrument om in de nacht te schieten (art. 3.25 lid 1 jo 3.26 lid 2 Wnb en 3.13 lid 4 Bnb);
- gebruik aardhonden en judasdier/gezenderde wasbeerhond (art. 3.25 lid 1 Wnb jo 3.24 lid 5 Wnb);

- gebruik van het kogelgeweer om gevangen wasbeerhonden te doden op gronden die niet voldoen aan de vereiste aaneengesloten oppervlakte van tenminste 40 hectare (art. 3.26 lid 1 sub b en art. 3.11 Bnb jo 3.26 lid 3 Wnb) indien en voorzover de kastval en/of vangkooi is geplaatst en, het doden van de gevangen wasbeerhond plaatsvindt, buiten de bebouwde kom en buiten de onmiddellijk aan de bebouwde kom aangrenzende terreinen.

Aan welk gebruik de volgende voorschriften en beperkingen worden gesteld:

A. Verantwoordelijkheid:

1. De opdracht wordt verleend aan en staat op naam van de Faunabeheereenheid Fryslân (hierna: FBE). De FBE is als opdrachtnemer te allen tijde verantwoordelijk voor het naleven van de voorschriften waaronder de opdracht is verstrekt.
2. De verantwoordelijkheid van de opdrachtnemer (FBE) laat elke verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid van eventuele individuele feitelijke gemachtigden en/of gebruikers van de opdracht voor het naleven van voorschriften en andere wettelijke bepalingen onverlet.
3. De feitelijk gebruiker van de machtiging is verplicht een (digitale) kopie van deze opdracht, een kopie van de schriftelijke machtiging van de FBE, een geldige jachtakte en een schriftelijke, gedagtekende en ondertekende verklaring van de grondgebruiker bij zicht te hebben. Deze bescheiden moeten op een eerste verzoek van een daartoe bevoegde toezichthoudende/politie ambtenaar ter inzage worden afgegeven.

B. Gezelschap

1. Van de in deze opdracht genoemde bevoegdheden mag per bestrijdingsactie gebruik worden gemaakt door ten hoogste vier personen, waarvan tenminste één jachtaktehouder aan wie toestemming is verleend voor het gebruik van de opdracht en één andere jachtaktehouder.

C. Gebruik lok- en vangmiddelen

1. Alle voor de uitvoering van deze opdracht gebruikte kastvallen en vangkooien
2. dienen te zijn voorzien van bijvoorbeeld een sticker of plakkaat met daarop het
3. nummer van de opdracht (2023/02143865).
4. Er wordt uitsluitend gebruik gemaakt van vangkooien en kastvallen voorzien van een werkend valalarm. De correcte werking van het valalarm wordt direct na de plaatsing gecontroleerd.
5. De vangkooi of kastval dient uiterlijk binnen 8 uur na ontvangst van het signaal te worden gecontroleerd door de gebruiker.
6. Onder vangkooien en kastvallen worden in deze opdracht verstaan: een eenmalig vangend valsysteem welke middels een klep/ kleppen de val sluit zodra het dier erin zit.
7. De vangkooi mag niet geheel of gedeeltelijk van flexibele netten zijn gemaakt.
8. De vangkooi heeft een maximale grootte van 50x50x100 (cm) en een minimale gaaswijdte van 50 mm.
9. Een gevangen wasbeerhond dient terstond te worden gedood, zonder onnodig lijden, met de daarvoor aangewezen geweer en munitie (zie onder E – kalibers en voorzieningen).
10. Een gevangen zogende wasbeerhond dient terstond vrijgelaten te worden.

11. Bijvangst worden terstond weer vrijgelaten, tenzij het een diersoort betreft die anderszins mag worden gedood. In dat geval geldt de verplichting tot onmiddellijke vrijlating niet. Uiteraard dienen te allen tijde aan de van toepassing zijnde (bij of krachtens de wet) geldende verplichtingen en voorwaarden te worden voldaan. Van deze bijvangst wordt een logboek bijgehouden welke onderdeel uitmaakt van de rapportage aan het bevoegde gezag.
10. De vangkooien en kastvallen moeten zijn voorzien van voldoende water, voedsel, beschutting en bewegingsruimte.
11. Ter voorkoming van het verspreiden van dierziekten is het niet toegestaan om lokvoer te gebruiken dat bestaat uit dierlijke restmaterialen afkomstig van slacht- of keukenafval, of kadavers van in de natuur gestorven dieren.

D. Voorzieningen en kaliber

1. Gebruik van het geweer al dan niet met gebruik van kunstlicht en/of nachtzichtapparatuur is alleen toegestaan van zonsondergang tot zonsopkomst.
2. Gebruik van het geweer met gebruik van kunstlicht en/of nachtzichtapparatuur wordt uiterlijk de dag voor het gebruik vóór 15.00 uur gemeld bij FUMO via meldingffwet@fryslan.nl. In deze melding wordt in ieder geval opgenomen: machtigingsnummer;
 - a. naam en telefoonnummer van de gemachtigde;
 - b. beschrijving van de waarneming van de wasbeerhond op grond waarvan de acties zullen plaatsvinden;
 - c. locatie, datum en globaal het tijdstip waarop de acties zullen plaatsvinden;
 - d. auto(s) van de gemachtigde welke uitvoering geeft aan de opdracht: type, kleur en kenteken;
3. Voor het doden van in vangkooien of kastvallen gevangen wasbeerhonden dient:
 - a. gebruik te worden gemaakt van een hagel of kogelgeweer het kogelgeweer met;
 - b. getrokken loop en nominaal kaliber van .22 inch long rifle;
4. Voor het doden van niet gevangen wasbeerhonden in het veld dient gebruik te worden gemaakt van een hagel of kogelgeweer met getrokken loop en minimaal nominaal kaliber van .22 inch long rifle.

E. Gebruik van aardhonden en wasbeerhond

1. De inzet van aardhonden is:
 - a. alleen toegestaan ter opsporing van wasbeerhonden;
 - b. niet toegestaan in en in de directe nabijheid van bewoonde dassenburchten.
2. Ook ter opsporing van wasbeerhonden is toegestaan de inzet van een gezenderde wasbeerhond:
 - a. Een gevangen wasbeerhond mag voor dit doel worden gezenderd en losgelaten;

F. Registratie & Rapportage

1. De FBE zorgt ervoor dat de wildbeheereenheden alle schriftelijke machtigingen tot het gebruik van de opdracht voorafgaand aan het feitelijk gebruik van de opdracht registreren in het door de FBE daarvoor beschikbaar gestelde faunaregistratiesysteem;

2. De feitelijk gebruiker van de machtiging tot gebruik van de opdracht dient er zorg voor te dragen dat binnen 48 uur het gebruik hiervan en de eventuele gevangen en/of gedode wasbeerhond en andere diersoorten wordt geregistreerd in het door de FBE daartoe beschikbaar gesteld faunaregistratiesysteem;
3. De FBE houdt een overzicht bij van de verleende machtigingen. Deze wordt op verzoek getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
4. Degene aan wie een machtiging tot gebruik van de opdracht is verleend, houdt een overzicht bij van aan jachtaktehouders verleende toestemmingen voor het gebruik van de opdracht (doormachtiging). Dit overzicht wordt op verzoek getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
5. De FBE is op basis van de Nota Faunabeleid verplicht jaarlijks GS een digitale rapportage uit te brengen, uiterlijk 1 januari van het jaar volgende op het jaar waarover verslag wordt gedaan, over het gebruik van de opdracht, het aantal gevangen en gedode wasbeerhonden en de nevenvangsten. De rapportage wordt verzonden per e-mail aan wmb@fryslan.frl. De rapportage bevat minimaal de volgende gegevens: de waarnemingen van de wasbeerhonden die geleid hebben nachtelijk afschot in het veld in het kader van de opdracht, in het veld geschoten wasbeerhonden, gevangen wasbeerhonden, bijvangsten, locatie en tijdstip/datum vangst en tijdstip waarop het dier is gedood dan wel is vrijgelaten (zogend moertje, bijvangst).

G. Overige

1. Ingeval van gebruik van het geweer of andere toegestane middelen en methoden in Natura 2000-gebieden, dient de gebruiker zich ervan te vergewissen dat deze handelingen zijn opgenomen in het Natura 2000-beheerplan of hiervoor mogelijk een vergunningplicht geldt op grond van artikel 2.7 lid 2 Wnb. Gebruik van deze opdracht ontslaat de feitelijke FBE en gebruiker niet van een eventuele vergunningplicht of naleving van de voorwaarden zoals opgesteld in een Natura 2000-beheerplan.
2. Ingeval van gebruik van het geweer of andere toegestane middelen en methoden in begrensde (soortspecifieke) ganzenfoerageergebieden, mag gedurende de periode dat deze gebieden als zodanig functioneren, het gebruik van de opdracht slechts plaatsvinden onder voorwaarde dat de daar aanwezige beschermde trekgezanten en de slaapplekken daarvan niet worden verstoord.
3. Gebruik van de opdracht binnen de afpalingskring van een geregistreerde eendenkooi is toegestaan onder voorwaarde dat de kooiker van deze kooi daarvoor schriftelijk toestemming heeft verleend.
4. Wasbeerhonden gevangen in het kader van andere opdrachten of ontheffingen mogen ook gedood worden, mits voldaan wordt aan de voorschriften zoals opgenomen in deze opdracht.
5. Van deze opdracht kan slechts gebruik gemaakt worden nadat de grondgebruiker van de percelen waarop de maatregel plaatsvindt, de feitelijk gebruiker hiertoe middels een schriftelijke, gedagtekende en ondertekende verklaring toestemming heeft gegeven.
6. Bij bijzondere weersomstandigheden kan deze opdracht worden opgeschort.
7. Dit besluit treedt in werking de eerste dag na de dag van uitgifte van het Provinciaal blad, waarin dit besluit is opgenomen en is geldig voor onbepaalde tijd.

Voor de motivering van bovenomschreven besluit verwijs ik u naar bijlage 1.

Gedeputeerde Staten van Fryslân,

drs. A.A.M. Brok, voorzitter

drs. ing. J.J. Algra, secretaris

Bezwaar

Degene wiens belang rechtstreeks bij dit besluit is betrokken kan tegen dit besluit binnen zes (6) weken na de verzending daarvan een bezwaarschrift indienen bij Gedeputeerde Staten, Postbus 20120, 8900 HM in Leeuwarden.

Het bezwaarschrift moet ten minste bevatten:

- a. de naam en het adres van de indiener;
- b. de dagtekening;
- c. een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht en bij voorkeur met vermelding van het *kenmerk* van het besluit;
- d. de gronden van het bezwaar;
- e. de handtekening van de indiener.

Meer informatie over de bezwaarschriftenprocedure vindt u op www.fryslan.frl onder "contact", of u kunt bellen met het secretariaat van de bezwaarschriftencommissie, tel. (058) 292 59 25.

Het indienen van een bezwaarschrift schorst niet de werking van dit besluit. De indiener van een bezwaarschrift kan, als onverwijlde spoed dat eist, een voorlopige voorziening vragen bij de voorzieningenrechter van de rechtbank Noord-Nederland, Afdeling Bestuursrecht, Postbus 150, 9700 AD in Groningen. Aan een verzoek om een voorlopige voorziening zijn wel kosten (griffierecht) verbonden.

Bijlage 1: Motivering van het besluit

Algemeen

Op 1 januari 2015 is een EU-verordening (1143/2014) van kracht geworden, die gericht is op het voorkomen en beheersen van schade door invasieve exoten aan biodiversiteit. Centraal in deze verordening staat een lijst met 'invasieve exoten van EU-belang'. Dit is de zogenaamde Unielijst die op 3 augustus 2016 van kracht geworden is.

Bij uitvoeringsverordening worden nieuwe soorten op de Unielijst geplaatst. De wasbeerhond staat sinds 2 augustus 2017 op deze lijst.

De effecten die de aanwezigheid van de wasbeerhond heeft op de bescherming van de wilde flora en fauna en de instandhouding van natuurlijke habitats en daarnaast op de volksgezondheid en openbare veiligheid en belangrijke schade aan gewassen, visgronden, wateren en andere vormen van eigendom, waren de aanleiding tot plaatsing van de wasbeerhond op de Unielijst.

Voor lidstaten geldt de plicht om in de natuur aanwezige populaties invasieve exoten op te sporen en te verwijderen. En als dat niet lukt om de populatie zodanig te beheren dat verspreiding en schade zoveel mogelijk wordt voorkomen. Om aan deze verplichting te voldoen is in artikel 3.19, tweede lid van de Wnb opgenomen dat Gedeputeerde Staten er zorg voor dienen te dragen dat in hun provincie het aantal invasieve exoten zoveel mogelijk wordt teruggebracht.

Met dit besluit geven wij uitvoering aan artikel 3.19 tweede lid van de Wnb en maken wij het mogelijk om de wasbeehonden die in de provincie Fryslân voorkomen, op een effectieve en doelmatige manier te kunnen bestrijden. Bij het toekennen van de middelen en methoden is overwogen welke middelen en methoden onnodig leed voorkomen.

Wasbeerhond

Van oorsprong komt de wasbeerhond uit Oost-Azië. De ondersoort die in Europa voorkomt is de Siberische wasbeerhond (*Nyctereutes procyonoides ussuriensis*). Deze komt van oorsprong voor in Zuidoost-Siberië en Oost-China. In de vorige eeuw is de soort uitgezet op meerdere locaties in de voormalige Sovjet-Unie, inclusief het Europese deel. Doel was de lokale fauna te verrijken met een waardevol pelsdier. Na vestiging in het wild, verspreidde de wasbeerhond zich op natuurlijke wijze over Europa. Wasbeehonden zijn erg flexibel wat betreft voedselbronnen en leefgebied. Over het algemeen mijden ze open gebieden zonder ondergroei en grote (naald)bossen met een dik bladerdek. Bij voorkeur leeft de soort in waterrijke, open gebieden met veel ondergroei voor beschutting. Denk hierbij aan rivieroeveren, langs meren, moerassen en vochtige weides met veel lage vegetatie. Maar ook in

kleine (loof)bossen, kleinschalig ontboste gebieden en zelfs in stedelijke omgevingen met voldoende groen kan de soort overleven. Het leefgebied wordt bepaald door de beschikbaarheid van voedsel, schuilplaatsen en nestlocaties en kan wisselen met de seizoenen. Nesten (ofwel burchten) bevinden zich vaak in boomstammen, onder grote rotsen of in bestaande dassenburchten. De soort is een alleseter en de samenstelling van hun dieet wordt sterk bepaald door de beschikbare voedselbronnen. Amfibieën, met name kikkers en kikkervisjes, zijn makkelijk te vangen waardoor kikkerpopulaties lokaal achteruit kunnen gaan als gevolg van predatie. Geïsoleerde populaties, bijvoorbeeld op eilanden, kunnen door predatie lokaal uitsterven.

De wasbeerhond kan een negatieve invloed hebben op grondbroedende vogels in waterrijke gebieden door predatie op eieren en kuikens, maar harde bewijzen hiervoor ontbreken. Studies hiernaar laten wisselende resultaten zien.¹ Negatieve effecten door predatie van wasbeerhonden is ook mogelijk op op de grond levende soorten, als bijvoorbeeld de knoflookpad.²

Zweeds onderzoek uit 2018 lijkt aan te tonen dat de predatie van de wasbeerhond waarschijnlijk steeds bovenop de predatie door inheemse predatoren komt. De predatiedruk neemt dus toe³. Ook werd hierin geconcludeerd dat: *“the racoon dog may have a much larger effect on the breeding success of ground nesting sea birds than what has so far been the predominating view in the scientific literature.”* In het Zweeds onderzoek werd eveneens ontdekt dat de wasbeerhonden de eierschalen niet opaten: *“Eggs were eaten in or close to the nests, and the shells left behind, often just opened with a hole to be licked out”. En: “in the light of our new findings, we suspect that eggs in the diet of the racoon dogs are likely underestimated in most scientific studies up to date, since the egg shells, which they discard, is the only visible proof of egg consumption that can be found with traditional methods”.*

Daarnaast is de wasbeerhond drager van verschillende parasieten, die ook op mensen kunnen worden overgedragen. Een voorbeeld is de vossenlintworm (*Echinococcus multilocularis*) die zonder behandeling dodelijk is voor mensen. Deze komt minder voor in wasbeerhonden dan in vossen, maar gezien de mogelijk grote aantallen wasbeerhonden, geeft dit een vergroting van het risico. Ook kan de ziekte Trichinellose (veroorzaakt door nematoden behorende tot het genus *Trichinella*) worden overgedragen op onder andere varkens. Het is een voedseloverdraagbare aandoening, veroorzaakt door besmet vlees van varken, paard of wild. De wasbeerhond kan ook drager zijn van rabiës (hondsdolheid).⁴

Verspreiding

Verspreiding vindt vooral plaats via introducties vanuit Duitsland. Door de hoge voortplantingssnelheid, hoge mobiliteit en het grote aanpassingsvermogen is verdere verspreiding vrijwel niet te voorkomen. Volledige bestrijding van de wasbeerhond is (vrijwel) onmogelijk zodra de soort zich heeft gevestigd in een gebied. Wanneer een populatie tijdelijk afneemt, door jacht of natuurlijke predatie van wolven of vossen, stijgt de worpgrootte per individu. Hierdoor heeft de populatie snel weer dezelfde omvang terug. Bovendien trekken veel jonge dieren naar nabijgelegen gebieden bij hoge jachtdruk. Zodra de jachtdruk weer afneemt, keren zij terug en kan de populatie zich binnen enkele maanden weer herstellen. Beheersing op kleine schaal is mogelijk, maar dit vereist het afschieten van, op zijn minst, het jaarlijkse overschot van alle nieuwe individuen in de populatie. Hiervoor moet de populatie permanent bejaagd worden wat veel inzet vraagt en relatief duur is. Zelfs met permanente bejaging is het lastig om op de langere termijn de populatiegroei te beperken.⁵

Uit de meest recente verspreidingskaart van de wasbeerhond op de NDFF verspreidingsatlas zoogdieren (waarnemingen tot 2023) is te zien dat de soort in de provincie Fryslân de hoogste dichtheid aan waarnemingen in Nederland kent.

¹ Kennisnetwerk invasieve exoten: www.invasieve-exoten.info/nl/home-7/wasbeerhonden (hierna kennisnetwerk)

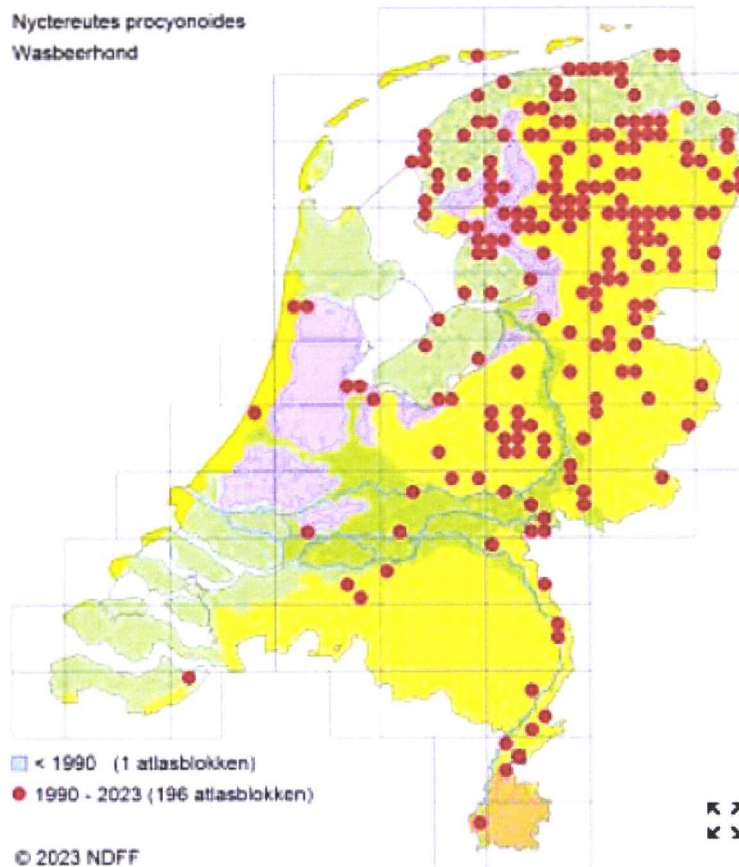
² Advies van de directeur bureau risicobeoordeling en onderzoek over de risico's voor volksgezondheid en biodiversiteit door wasbeerhond en wasbeer in Nederland, d.d. 12 december 2019 (hierna: advies risicobeoordeling 2019)

³ Nest predation by racoon dog *Nyctereutes procyonoides* in the archipelago of northern Sweden, Frederik Dahl en Per Arne Ahelen, 2018, *Bio Invasions* (2019): 21:743-755.

⁴ Advies risicobeoordeling 2019

⁵ kennisnetwerk

Mogelijk dat dit komt omdat Fryslân een uitermate waterrijke provincie is, wat goed aansluit bij de natuurlijke ecologie van de wasbeerhond.

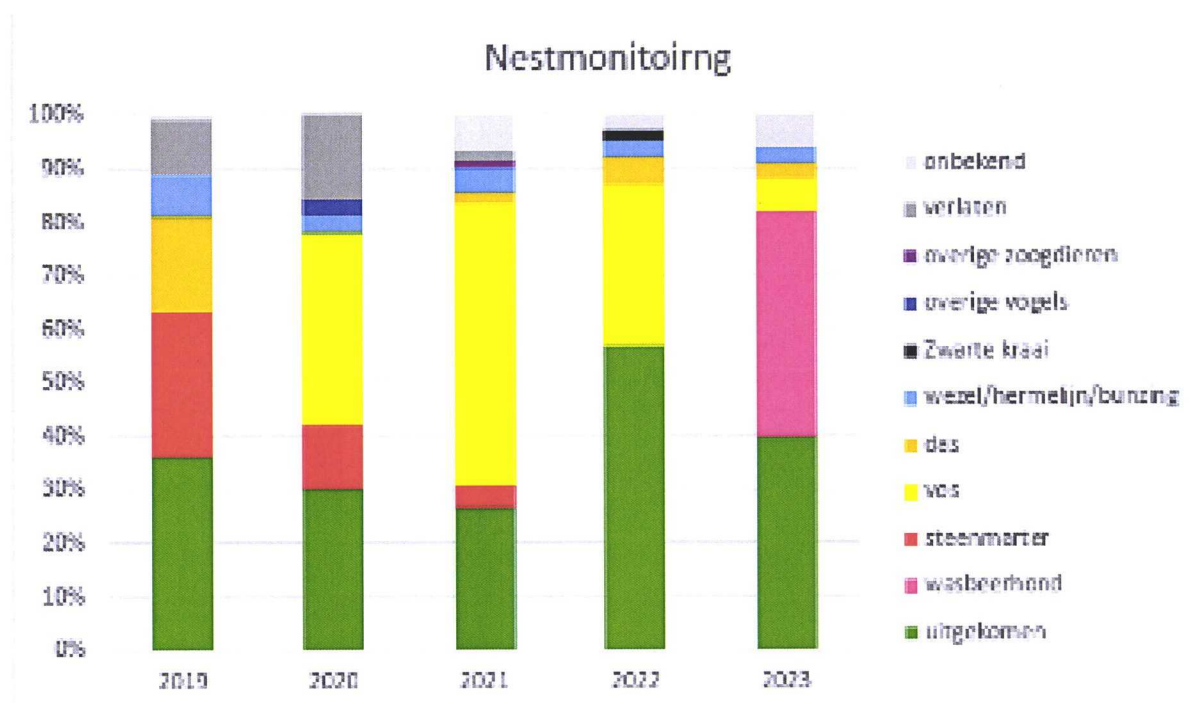
Verspreidingskaart Wasbeerhond

Toename wasbeerhond in Fryslân

Al sinds 2003 kent de provincie Fryslân de mogelijkheid om -ter voorkoming van schade aan de inheemse fauna- wasbeerhonden tussen zonsopkomst en zonsondergang te bestrijden met behulp van kogel- en hagelgeweer. Aangezien wasbeerhonden voornamelijk 's nachts actief zijn en zich overdag goed verborgen houden in vochtige terreinen met een dichte ondergroei zijn de toegestane methoden echter niet toereikend om wasbeerhond effectief te kunnen bestrijden.

Terreinbeherende organisaties It Fryske Gea en Staatsbosbeheer geven sinds 2021 bij de provincie aan dat in door hen beheerde gebieden in Fryslân meerdere malen wasbeerhonden zijn waargenomen. Zij geven aan dat jaarlijks het aantal waarnemingen toeneemt, ook van wasbeerhonden met jongen.

Uit een recent nestpredatie monitoringsverslag betreffende predatie in weidevogelgebied de Ontginning⁶ blijkt in 2023 een explosieve toename van nestpredatie door de wasbeerhond. In dit gebied zijn elk jaar cameravallen geplaatst bij weidevogelnesten tijdens het broedseizoen. Een cameraval maakt een reeks foto's wanneer beweging in of direct rondom het nest plaatsvindt. Wanneer werd vastgesteld dat de eieren van een nest verdwenen waren, werd de cameraval uitgelezen om de oorzaak te vinden. In de meeste gevallen werd een nestpredator waargenomen, de soort (mits waarneembaar) werd dan genoteerd. Waar het dier in de onderzochte jaren 2019 t/m 2022 nog geen waargenomen predator was, neemt zijn in 2023 het overgrote deel van de predatie voor haar rekening (zie afbeelding hieronder uit het betreffende verslag). De Ontginning is een gebied waar net als in andere weidevogelgebieden in Fryslân, naast weidevogelbeheer, naar voldoende openheid wordt gestreefd om predatoren zo veel mogelijk te ontmoedigen. Dit lijkt dus niet voldoende om de wasbeerhond te weerhouden van het prederen van weidevogelnesten.

Figuur 4.6 staafdiagram nestmonitoringsgegevens met de soorten predatoren.

Verantwoordelijkheid

In de Beleidsnotitie Invasieve Exoten Fryslân 2023-2029 zijn de kaders van het invasieve exotenbeleid van de provincie Fryslân vastgesteld. In dit document benoemt de provincie de mogelijkheid voor opdrachtverstrekking aan Faunabeheereenheid Fryslân.

⁶ Monitoring nestpredatie door Jeroen Hofstee in het gebied de "ontginning", 1 augustus 2023, gerealiseerd met medewerking van Fûgelwacht Wolvega e.o., Agrarisch Natuurbeheer Weststellingwerf, Elan

Gezelschap

Per bestrijdingsactie mag met ten hoogste vier personen, waarvan één jachtaktehouder aan wie toestemming is verleend voor het gebruik van de opdracht, en één andere jachtaktehouder om te voorkomen dat er grote groepen ontstaan, wat de veiligheid van zowel de jagers als andere mensen in gevaar kan brengen.

Gebruik vangmiddelen

Vanuit het oogpunt van dierenwelzijn zijn de voorschriften opgenomen dat vangklare gestelde vangmiddelen moeten zijn voorzien van een werkend alarmeringssysteem, en dat deze na afgaan van alarmering binnen een beperkte termijn worden gecontroleerd om de zo gevangen dieren onnodig lijden door het langdurige opgesloten zitten te besparen. Eveneens uit het oogpunt van dierenwelzijn is een verbod opgenomen voor vangkooien met flexibele netten, omdat dieren hierin op een zeer onprettige manier vast kunnen komen te zitten. De minimale gaaswijdte dient om de vangkooi iets selectiever te maken, in die zin dat kleinere dieren hierdoor niet gevangen gehouden kunnen worden.

De aanvullende inzet van vangkooien (onder voorwaarden in het kader van de zorgplicht) naast kastvallen, is toegestaan met de overweging dat het mogelijk moet zijn om wanneer omstandigheden daartoe aanleiding geven zo veel mogelijk beschikbare middelen te kunnen inzetten.

Voorzieningen en kaliber

In Aanwijzing art. 67 FF (2005) is opgenomen voor het afschot: “kogelbuks vanaf tenminste kaliber 5,6 x 15 (.22 long rifle)”. Hierbij is in deze opdracht aangesloten voor wat betreft afschot in het veld.

Het vangen van de wasbeerhond met een vangkooi of kastval en het vervolgens doden van de gevangen wasbeerhond vindt plaats met een nominaal kaliber kogelgeweer .22 inch en subsonic hollowpoint munitie. Het gebruik van .22 inch subsonic hollowpoint munitie veroorzaakt bij het afvuren een zodanig gering geluid dat er van verstoring geen sprake is. En voorkomt aldus (onnodige) verstoring van doelsoorten in en in de nabijheid van natuurgebieden. Dit kaliber met deze munitie heeft voldoende kracht om de wasbeerhond adequaat en zonder onnodig leed op korte afstand te doden.

Wasbeerhonden zijn voornamelijk in de schemering en de nacht actief. Overdag zijn zij slechts zelden actief en dan ook voornamelijk in dichte vegetatie. Om deze reden is het lastig om de wasbeerhond overdag effectief te bestrijden en is afschot tussen zonsopkomst en zonsopkomst, en al dan niet met gebruik van nachtzichtapparatuur toegestaan. Om toezicht op het juist gebruik in de nachtelijke uren mogelijk te maken, dient vooraf steeds melding aan de toezichthouders Wnb van FUMO te worden gedaan.

Gebruik aardhonden en gezenderde wasbeerhond

De inzet van aardhonden is toegestaan omdat op deze wijze jongen kunnen worden opgespoord, wanneer een zogend moertje in het veld is afgeschoten. Ook kan een eventueel niet dodelijk geraakt dier op deze wijze worden opgespoord en alsnog zo snel mogelijk alsnog uit het lijden worden verlost met een dodelijk schot.

De inzet van een judasdier (gezenderde wasbeerhond) is toegestaan, nu op deze wijze mogelijk het nest van de gevangen en gezenderde wasbeerhond kan worden opgespoord, waarmee dan alle wasbeerhonden binnen dat territorium gedood kunnen worden.

Registratie & Rapportage

De voorschriften met betrekking tot registratie en rapportage dienen om het bevoegd gezag inzicht te bieden in het gebruik, de effectiviteit en de proportionaliteit van de met haar opdracht ontheven middelen en methoden.

Leeuwarder Courant/Friesch Dagblad

Provincie Fryslân

Kennisgeving Opdracht Wet natuurbescherming

Gedeputeerde Staten hebben op 24 november 2023 opdracht verleend op grond van de Wet natuurbescherming, ten behoeve van de bestrijding van de wasbeerhond in provincie Fryslân. De opdracht is geldig voor onbepaalde tijd.

Voor inzien van de opdracht, zie kader. Vermeld hierbij zaaknummer 250346.

Belanghebbenden kunnen **tot en met 6 weken na publicatie** een gemotiveerd bezwaarschrift indienen bij Gedeputeerde Staten.